

Sygn. akt: I C 944/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

G., dnia 25 października 2018r

Sąd Rejonowy w Gdyni, I Wydział Cywilny

Przewodniczący: SSR Małgorzata Nowicka - Midziak

Protokolant: Małgorzata Wilkońska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 października 2018r

sprawy z powództwa **E. M.**

przeciwko **M. G.**

o zapłatę

1. utrzymuje w mocy w stosunku do pozwanego M. G. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla wydany przez Sąd Rejonowy w Gdyni dnia 30 czerwca 2017r w sprawie o sygn. akt I Nc 1382/16 w zakresie należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi i odsetkami za opóźnienie;
2. uchyla nakaz zapłaty opisany w punkcie 1 w zakresie orzeczenia o kosztach procesu;
3. nie obciąża pozwanego M. G. kosztami procesu.

Sygnatura akt: I C 944/17

UZASADNIENIE

Powód E. M. wniósł pozew w postępowaniu nakazowym przeciwko (...) spółka jawna z siedzibą w S. domagając się od pozwanych zapłaty solidarnie kwoty 37.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 37.000 zł liczonymi od dnia 9 czerwca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 8 kwietnia 2015r. (...) spółka jawna wystawiło weksel na sumę 37.000 zł na zlecenie K. Z.. Termin wykupu weksla został wyznaczony na dzień 8 czerwca 2015r. Za wystawcę weksla do sumy wekslowej poręczył M. G.. W oznaczonym terminie i miejscu płatności wystawca weksla nie zapłacił oznaczonej sumy wekslowej na rzecz K. Z.. Po terminie płatności K. Z. przeniósł przez indos weksel na rzecz powoda E. M.. Na skutek indosu powód nabył wszystkie prawa z weksla.

(pozew k. 2-5, pismo procesowe powoda z dnia 24 listopada 2016r. k. 21-22)

W dniu 30 czerwca 2017r. w sprawie o sygnaturze I Nc 1382/16 Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i nakazał (...) spółka jawna z siedzibą w S., aby zapłacili solidarnie powodowi kwotę 37.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 37.000 zł od dnia 9 czerwca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.080 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

(nakaz zapłaty k. 68)

Pozwany M. G. wniósł zarzuty od nakazu zapłaty, zaskarżając nakaz w całości i wniósł o uchylenie nakazu w całości i oddalenie powództwa. Pozwany podniósł, iż na wekslu nie wskazano miejsca płatności sumy wekslowej, co czyni weksel całkowicie nieważnym. Nadto, pozwany wskazał, że pozwana spółka zawarła z K. Z. umowę pożyczki, a strony umówiły się, że pozwany oprócz spłaty kapitału będzie spłacał lichwiarskie odsetki w wysokości 10 % w skali miesiąca. Pozwany był w trudnej sytuacji finansowej i musiał uratować spółkę przed niewypłacalnością. Zdaniem pozwanego, stosunek podstawowy jaki został zabezpieczony w formie weksla jest częściowo nieważny w części odsetek przekraczających odsetki maksymalne. Pozwany dokonał na rzecz K. Z. wpłat na łączną kwotę 26.700 zł, które za wyjątkiem jednej wpłaty były dokonywane do rąk księgowej K. Z.. Nadto, pozwany dokonał wpłat w ten sposób, że zapłacił za usługi stolarskie i meble wykonywane na rzecz K. Z. w łącznej wysokości 20.400 zł. Przy zawarciu umowy pożyczki doszło do wystawienia przez pozwanego weksla in blanco, jaki miał zabezpieczać tę umowę. Jak wywodzi strona pozwana, weksel i należność z niego wynikająca jest zabezpieczeniem umowy pożyczki, w związku z czym pozwany ma prawo podnosić zarzuty związane z wygaśnięciem stosunku podstawowego. Z tego względu pozwany podnosi, że wszelkie zobowiązania względem K. Z. zostały w całości spłacone i nie istnieją, zaś K. Z. w sposób niezgodny z prawem wykorzystuje wystawiony weksel. Pozwany powołał się na art. 17 Prawa wekslowego, podnosząc, że powód jako ojczym K. Z. doskonale wiedział jaki jest stan faktyczny i obecnie działa na szkodę dłużnika. Pozwany podniósł również, iż przedmiotowy pozew jest przedwczesny, gdyż powód nie wykazał, że podjął z pozwanymi próby ugodowego pozasądowego rozwiązania sporu, ani też nie zawiadomił pozwanych o wypełnieniu i indosowaniu weksla oraz nie wezwał pozwanych do wykupu weksla. Pozwany podniósł także zarzut przedawnienia roszczenia.

(zarzuty od nakazu zapłaty k. 72-76)

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2017r. Sąd odrzucił zarzuty pozwanego (...) spółki jawnej z siedzibą w S..

(postanowienie z dnia 15 grudnia 2017r. k. 178)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 8 kwietnia 2015r. (...) spółka jawna z siedzibą w S. wystawiło weksel na kwotę 37.000 zł na zlecenie K. Z. i opatrzyło go klauzulą bez protestu. Termin płatności weksla został wyznaczony na dzień 8 czerwca 2015r. Zapłata weksla została zabezpieczona poręczeniem wekslowym do sumy 37.000 zł udzielonym przez M. G..

(dowód: weksel k. 11)

K. Z. przeniósł przez indos weksel na rzecz powoda E. M..

(dowód: weksel k. 11)

W okresie 2013-2015 K. Z. zawarł z pozwanym M. G. kilka umów pożyczek, których zabezpieczeniem były weksle.

(dowód: zeznania świadka P. Z. płyta CD k. 236)

Pozwany M. G. uiścił na rzecz K. Z. następujące kwoty:

- w dniu 11 lutego 2015r. – 4.000 zł;

- w dniu 21 kwietnia 2015r. – 2.000 zł;

- w dniu 21 kwietnia 2015r. – 3.300 zł;

- w dniu 5 maja 2015r. – 3.200 zł;

- w dniu 15 maja 2015r. – 1.000 zł;

- w dniu 20 maja 2015r. – 800 zł;

- w dniu 28 maja 2015r. – 7.800 zł;
- w dniu 2 czerwca 2015r. – 2.000 zł;
- w dniu 5 sierpnia 2015r. – 600 zł.

(dowód: dowody wpłaty k. 84-92)

W dniu 17 lutego 2016r. pozwany M. G. uiścił na rzecz firmy windykacyjnej Windykacja i Skup (...) kwotę 2.000 zł z tytułu ugody z dnia 17 lutego 2016r. zawartej pomiędzy M. G. a K. Z..

(dowód: dowód wpłaty – pokwitowanie k. 93, zeznania świadka P. Z. płyta CD k. 236)

W okresie od 6 lipca 2010r. do 13 sierpnia 2010r. pozwany M. G. dokonał na rzecz J. B. wpłat w łącznej wysokości 20.400 zł za meble. J. B. wykonywał prace stolarskie w restauracji (...) w S. na rzecz K. Z..

(dowód: dowody wpłaty k. 94-99, zeznania świadka J. B. płyta CD k. 225)

W sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Gdyni pod sygnaturą I C 12/17 E. M. domagał się od (...) spółki jawnej z siedzibą w S. zapłaty solidarnie kwoty 23.500 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 sierpnia 2015r. do dnia zapłaty z tytułu weksla wystawionego przez M. G. w dniu 20 lipca 2015r. z terminem płatności 19 sierpnia 2015r., którego zabezpieczeniem było poręczenie wekslowe udzielone przez wyżej wymienioną spółkę jawną.

W dniu 8 listopada 2016r. w sprawie o sygnaturze I Nc 1384/16 Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym i nakazał (...) spółka jawna z siedzibą w S., aby zapłacili solidarnie powodowi kwotę 23.500 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 20 sierpnia 2015r. do dnia zapłaty oraz kwotę 3.911 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani podnieśli zarzut całkowitej spłaty zobowiązania ze stosunku podstawowego, wskazując, że łącznie dokonali na rzecz K. Z. wpłat na kwotę 24.100 zł. Do zarzutów dołączono te same pokwitowania wystawione w okresie od 11 lutego 2015r. do 28 maja 2015r., co w niniejszej sprawie.

Wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2017r. Sąd Rejonowy w Gdyni utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 8 listopada 2016r. wydany w sprawie I Nc 1384/16 w stosunku do pozwanego M. G., z wyjątkiem rozstrzygnięcia o kosztach procesu, natomiast uchylił nakaz zapłaty i oddalił powództwo w stosunku do pozwanej spółki.

Wyrokiem z dnia 31 października 2017r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt III Ca 851/17 Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił apelację M. G..

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: pozew wraz z załącznikami k. 2-7 akt Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I C 12/17, zarzuty od nakazu zapłaty pozwanego k. 25-29 wraz z załącznikami k. 36-43 tamże, wyrok Sądu Rejonowego w Gdyni z dnia 25 kwietnia 2017r. k. 100 tamże wraz z uzasadnieniem k. 108-110 tamże, wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 31 października 2017r. k. 155 tamże wraz z uzasadnieniem k. 160-169 tamże, nakaz zapłaty k. 215)

W sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Gdyni pod sygnaturą I C 1275/17 E. M. domaga się od (...) spółki jawnej z siedzibą w S. zapłaty solidarnie kwoty 22.700 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 9 października 2015r. do dnia zapłaty z tytułu weksla wystawionego przez M. G. w dniu 1 października 2015r. z terminem płatności 8 października 2015r., którego zabezpieczeniem było poręczenie wekslowe udzielone przez wyżej opisaną spółkę jawną. Sprawa jest aktualnie prowadzona pod sygnaturą akt I C 1275/17.

W zarzutach od nakazu zapłaty pozwani podnieśli zarzut całkowitej spłaty zobowiązania, wskazując, że pismem z dnia 6 grudnia 2016r. M. G. złożył K. Z. oświadczenie o potrąceniu przysługującej pozwanemu wierzytelności w wysokości

20.400 zł wynikającej z zapłaty na rzecz J. B. wynagrodzenia za meble i usługi stolarskie z wierzytelnością będącą przedmiotem postępowania. Nadto, wskazano, iż M. G. dokonał na rzecz K. Z. w dniu 5 sierpnia 2015r. wpłaty w kwocie 600 zł, zaś w dniu 17 lutego 2016r. - za pośrednictwem firmy windykacyjnej KAT - kwoty 2.000 zł. Do zarzutów pozwani dołączyli – te same, co w niniejszej sprawie – pokwitowania wystawione przez J. B. oraz dowody wpłaty z dnia 5 sierpnia 2015r. i 17 lutego 2016r.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: pozew wraz z załącznikami k. 2-11 akt Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I C 1275/17, zarzuty od nakazu zapłaty pozwanego k. 26-47 wraz z załącznikami k. 54-83 tamże)

W stosunku do pozwanego (...) spółki jawnej z siedzibą w S. toczą się liczne postępowania egzekucyjne.

(okoliczności bezsporne ustalone w oparciu o: zawiadomienia o wszczęciu egzekucji k. 54-83 akt Sądu Rejonowego w Gdyni o sygnaturze I C 1275/17)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów oraz dowodu z zeznań świadków J. B. i P. Z..

Dokonując, zgodnie z treścią art. 233 § 1 kpc, oceny zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, Sąd nie znalazł żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności i mocy dowodowej powołanych powyżej dokumentów w postaci weksla, dowodów wpłaty i pokwitowań. Wymienione dokumenty mają charakter dokumentów prywatnych i w związku z tym – zgodnie z treścią art. 245 kpc – korzystają z domniemania autentyczności oraz domniemania pochodzenia oświadczeń zawartych w tych dokumentach od ich wystawców. Natomiast, w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie zdołała obalić wyżej wymienionych domniemań w trybie określonym ustawą procesową, zaś Sąd z urzędu nie dopatrzył się żadnych śladów przerobienia, podrobienia czy innej ingerencji w przedmiotowe dokumenty. Ponadto, za w pełni wiarygodne należało uznać dowody w postaci orzeczeń zapadłych w innych sprawach toczących się z udziałem stron, albowiem jako dokumenty urzędowe korzystały one z domniemania autentyczności i domniemania zgodności z prawdą wyrażonych w nim oświadczeń, zaś w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie kwestionowała powyższych domniemań w trybie art. 252 kpc.

W zasadzie brak było podstaw do kwestionowania zeznań przesłuchanych w niniejszej sprawie świadków. W ocenie Sądu obaj świadkowie zeznawali szczerze, zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą. Zeznania świadków nie budziły też żadnych wątpliwości w świetle zasad logicznego rozumowania oraz zasad doświadczenia życiowego.

Na mocy art. 217 kpc Sąd pominął natomiast wnioski pozwanego o zobowiązanie K. Z. do złożenia umowy pożyczki zawartej pomiędzy stronami, deklaracji wekslowej oraz innych dokumentów związanych z umową pożyczki. Z przyczyn, o jakich szczegółowo poniżej, pozwany nie mógł bowiem w niniejszej sprawie skutecznie podnosić zarzutów osobistych przysługujących mu względem remitenta K. Z.. Z tego względu okoliczności dotyczące stosunku podstawowego były całkowicie nieistotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Sąd pominął również dowód z przesłuchania stron, albowiem pomimo prawidłowego doręczenia wezwania, ani powód ani pozwany M. G. nie stawili się na rozprawie i nie usprawiedliwili swojej nieobecności.

W niniejszej sprawie powód E. M. domagał się zasądzenia od (...) spółki jawnej z siedzibą w S. jako wystawcy weksla i M. G. jako poręczyciela wekslowego zapłaty solidarnie kwoty 37.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 37.000 zł liczonymi od dnia 9 czerwca 2015r. do dnia 31 grudnia 2015r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r. do dnia zapłaty. Ostatecznie zarzuty pozwanego (...) spółki jawnej z siedzibą w S. zostały prawomocnie odrzucone, a przedmiotem rozpoznania była jedynie sprawa przeciwko M. G.. W związku z powyższym podstawę prawną powództwa stanowiły przepisy ustawy z dnia 28 kwietnia 1936r. – Prawo wekslowe (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r. poz. 160; dalej: Prawo wekslowe). Zgodnie z art. 104 Prawa wekslowego odpowiedzialność wystawcy weksla własnego jest taka sama, jak akceptanta weksla trasowanego. Natomiast w myśl art. 28 prawa wekslowego przez

przyjęcie trasat zobowiązuje się do zapłacenia weksla w terminie płatności. Wedle przepisu art. 32 prawa wekslowego poręczyciel wekslowy odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 lutego 1982r., I CR 13/82, Lex nr 54 stwierdził, iż głównymi dłużnikami z weksla, a więc takimi dłużnikami, na których ciąży przede wszystkim obowiązek zapłaty sumy wekslowej są: w wekslu trasowanym - akceptant, a w wekslu własnym - wystawca. Ci dłużnicy nie mogą zwolnić się od odpowiedzialności za zapłatę (art. 9 pr. weksl.). Ich odpowiedzialność utrzymuje się niezależnie od tego czy przedstawiono im weksel do zapłaty we właściwym terminie (art. 53, 103 i 104 pr. weksl.).

W pierwszej kolejności należało odnieść się do podniesionego przez pozwanego zarzutu nieważności weksla. W zarzutach od nakazu zapłaty pozwany wskazał bowiem, że na wekslu nie wskazano miejsca płatności sumy wekslowej, co zdaniem strony pozwanej, powoduje nieważność weksla. W ocenie Sądu zarzut ten nie zasługiwał na uwzględnienie. W doktrynie jednoznacznie wskazuje się, że brak oznaczenia w treści weksla trasowanego miejsca płatności nie powoduje nieważności weksla. Jeżeli w wekslu nie podano osobno miejsca płatności weksla, to domniemywa się, że miejscem płatności jest miejsce wymienione obok nazwiska trasata, które jest także uważane za jego miejsce zamieszkania (art. 2 ust. 3 prawa wekslowego). Dopiero, jeżeli w wekslu trasowanym nie wymieniono ani miejsca płatności, ani miejsca obok nazwiska trasata lub podano kilka miejsc płatności, weksel jest nieważny (por. M. Czarnecki, L. Bagińska, Prawo wekslowe. Komentarz [w:] Prawo wekslowe i czekowe. Komentarz. Wyd. 7, Warszawa 2018). Wedle art. 2 prawa wekslowego nie będzie uważany za weksel trasowany dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w artykule poprzedzającym, wyjąwszy przypadki, określone w ustępach następujących. Zgodnie z dalszym brzmieniem tego przepisu w braku osobnego oznaczenia, miejsce, wymienione obok nazwiska trasata, uważa się za miejsce płatności, a także za miejsce zamieszkania trasata. Zważyć należy, iż na wekslu przy oznaczeniu trasata (...) spółka jawna, wskazano siedzibę pozwanego (S.). W świetle powołanego przepisu art. 2 prawa wekslowego miejscowość tą należało uznać za miejsce płatności weksla. W związku z powyższym brak było podstaw do uznania przedmiotowego weksla za nieważny.

Kolejne podniesione przez stronę pozwaną zarzuty dotyczyły stosunku podstawowego tj. umowy pożyczki, jaką pozwana spółka zawarła z remitentem K. Z.. W tym zakresie pozwany podnosił, iż przedmiotowy weksel stanowił zabezpieczenie spłaty lichwiarskich odsetek od kapitału pożyczki w wysokości 10 % w skali miesiąca, które pożyczkodawca K. Z. zastrzegł, wykorzystując trudną sytuację finansową pozwanej spółki. Poza tym pozwany zgłosił zarzut całkowitego spełnienia roszczenia wynikającego ze stosunku podstawowego, wskazując, że w okresie od 11 lutego 2015r. do 17 lutego 2016r. M. G. wpłacił na rzecz pozwanego łącznie kwotę 26.700 zł (w tym kwotę 2.000 zł za pośrednictwem firmy windykacyjnej), a także w okresie od 6 lipca 2010r. do 13 sierpnia 2010r. dokonał na rzecz J. B. wpłat w łącznej wysokości 20.400 zł tytułem spłaty zobowiązań remitenta za usługi stolarskie. Jednocześnie, strona pozwana wywodziła, że E. M. jako ojczym remitenta i pożyczkodawcy doskonale wiedział jaki jest stan faktyczny i działał na szkodę dłużnika. W przedmiotowej sprawie Sąd nie mógł jednak uwzględnić zarzutów dotyczących stosunku podstawowego. Nie ulega wątpliwości, że powód dochodził roszczenia wynikającego ze stosunku wekslowego, a przedmiotowy weksel został na niego indosowany przez remitenta K. Z.. Jak natomiast stanowi przepis art. 17 prawa wekslowego osoby, przeciw którym dochodzi się praw z wekslu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami, opartymi na swych stosunkach osobistych z wystawcą lub z posiadaczami poprzednimi, chyba że posiadacz, nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika. Jak podnosi się w judykaturze przy wykładni tego ustawowego zwrotu powszechnie przyjmuje się, że nie wystarczy sama zła wiara nabywcy. Także rażące niedbalstwo nabywcy nie uzasadnia dopuszczalności podniesienia zarzutów osobistych (subiektywnych). Dłużnik musi udowodnić, że nabywca działał świadomie na jego szkodę, przy czym nie każde pozbawienie dłużnika zarzutów jest takim świadomym działaniem. Ponadto dłużnik musi udowodnić, że nabywca miał świadomość możliwości wyrządzenia szkody i co najmniej się na to godził (dolus eventualis). Decyduje tu chwila nabycia weksla, która nie zawsze się pokrywa z momentem powstania zarzutu przysługującego dłużnikowi (por. wyrok SN z dnia 14 listopada 2006r., II CSK 192/06, L.). Nabywca weksla działa świadomie na szkodę dłużnika, gdy w chwili nabycia weksla wie o istnieniu po stronie dłużnika podstawy do zarzutu wobec poprzedniego posiadacza weksla i nabywając weksel, chce pozostawić dłużnika ze szkodą dla niego możliwości pozbawienia tego zarzutu. W razie wykazania przez dłużnika, iż nabywca weksla w chwili jego nabycia znał fakty prowadzące do poszkodowania dłużnika, doświadczenie życiowe przemawia za przyjęciem wyznaczonego przez art. 17 in fine PrWeksl umyślnego działania nabywcy na szkodę dłużnika (por. wyrok SN z dnia 21 października 1998r.,

II CKN 10/98, OSN 1999, Nr 5, poz. 93; W.. 1999, Nr 2). Wskazane w art. 17 PrwWeksl nabycie weksla świadomie na szkodę dłużnika zachodzi wtedy, gdy indosatariusz nabywając weksel działa świadomie na szkodę dłużnika, tj. wiedząc o istnieniu zarzutów dłużnika wynikających ze stosunku podstawowego nabywa weksel w celu uniemożliwienia dłużnikowi podniesienia tych zarzutów. Wymagany jest zatem kwalifikowany zły zamiar i zła wiara indosatariusza (por. wyrok SN z dnia 21 kwietnia 2009r., V CSK 369/09, B. (...), Nr 6). Zarzut, iż weksel został zaindosowany na skutek porozumienia na szkodę dłużnika, musi być poparty konkretnymi faktami, wskazującymi na działanie w złej wierze (por. orzeczenie SN z dnia 21 marca 1938r., C II 2448/37, OSP 1938, poz. 542). Jednocześnie należy podkreślić, że ciężar dowodu okoliczności faktycznych uzasadniających przyjęcie, że posiadacz weksla (wierzyciel), nabywając weksel, działał świadomie na szkodę dłużnika, spoczywa na dłużniku (por. wyrok SN z dnia 20 lipca 2006 r., V CK 9/06, PS 2012, Nr 1; wyrok SN z dnia 23 października 2008r., V CSK 71/08, L.). Może on go jednak przeprowadzić za pomocą wszelkich środków dowodowych, nie wyłączając zeznań świadków (por. orzeczenie SN z dnia 24 lutego 1928r., I C 216/27, (...) 1929, poz. 465; Z. O.. SN 1928, poz. 40; PS 1928, poz. 357).

W ocenie Sądu strona pozwana nie sprostowała w niniejszej sprawie spoczywającemu na niej ciężarowi dowodu i w żaden sposób nie wykazała, że powód jako indosatariusz działał świadomie w złej wierze i na szkodę pozwanego. Na powyższe okoliczności pozwany nie zaoferował bowiem żadnych dowodów. M. G. nie stawiał się nawet na rozprawie i z tego względu dowód z przesłuchania pozwanego został pominięty. Podkreślić należy, iż samo istnienie pewnej więzi pomiędzy remitentem a powodem nie jest równoznaczne ze świadomością powoda w zakresie okoliczności, na jakie powołuje się strona pozwana i nie można na tej tylko podstawie formułować żadnych domniemań faktycznych. Takie stanowisko znajduje również potwierdzenie w judykaturze. W wyroku z dnia 18 stycznia 2006r., V CSK 29/05, L., Sąd Najwyższy stwierdził, że pokrewieństwo między dochodzącym praw z weksla jego posiadaczem, a remitentem, będącym jednocześnie indosantem nie jest równoznaczne ani z nabyciem weksla przez posiadacza w złej wierze czy jego rażącym niedbalstwem, ani z działaniem na szkodę dłużnika w chwili nabycia weksla. Zgodnie z przytoczonym powyżej orzecznictwem pozwany winien był wykazać, że powód znał fakty prowadzące do poszkodowania dłużnika, wiedział o podstawach do zarzutu wobec poprzedniego wierzyciela wekslowego. Obaj przesłuchani w niniejszej sprawie świadkowie tj. J. B. i P. Z. nie znali osobiście powoda i z tego względu nie mieli żadnej wiedzy w zakresie okoliczności nabycia weksla przez powoda czy też stanu jego świadomości w chwili nabycia weksla. Skoro zatem, strona pozwana nie wykazała przesłanek o jakich mowa w art. 17 prawa wekslowego, to w związku z tym nie może w niniejszej sprawie skutecznie powoływać się na zarzuty dotyczące stosunku podstawowego. Z tych względów, Sąd pominął wnioski strony pozwanej o zobowiązanie K. Z. do przedłożenia dokumentów związanych ze stosunkiem podstawowym.

Niezależnie od powyższego należy stwierdzić, że w toku przedmiotowego postępowania strona pozwana nie udowodniła, że roszczenie ze stosunku podstawowego zabezpieczone wekslem zostało w całości spłacone. Zważyż bowiem należy, iż strona pozwana wystawiła na rzecz K. Z. łącznie cztery weksle, które były zabezpieczone poręczeniem wekslowym udzielonym przez drugiego z pozwanych. Zatem, niewątpliwie istniało kilka odrębnych stosunków prawnych. Natomiast z przedłożonych dowodów wpłaty czy pokwitowań w żaden sposób nie wynika na poczet którego długu wpłaty zostały dokonane. Na przedmiotowych dokumentach znajduje się bowiem jedynie lakoniczna informacja o wpłacie M. G. na rzecz K. Z. z podaniem daty i kwoty. Brak jest natomiast jakichkolwiek innych danych umożliwiających stwierdzenie na poczet jakiego konkretnie długu wpłata została dokonana. Nadto, należy zwrócić uwagę, że te same dowody wpłaty, na jakie strona pozwana powołuje się w niniejszym postępowaniu, zostały przedłożone przez pozwanych w innych sprawach toczących się pomiędzy stronami. W sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt I C 12/17, strona pozwana przedłożyła osiem dowodów wpłaty z okresu od dnia 11 lutego 2015r. do dnia 2 czerwca 2015r. na łączną kwotę 24.100 zł. Te same dowody wpłaty zostały również dołączone do zarzutów w niniejszej sprawie. Z kolei, w sprawie o sygnaturze I C 1275/17 strona pozwana przedłożyła dowody wpłaty z dnia 5 sierpnia 2015r. na kwotę 600 zł i z dnia 17 lutego 2016r. na kwotę 2.000 zł, które zostały także złożone w niniejszej sprawie. Nadto, w sprawie I C 1275/17 pozwani powołali się na zarzut potrącenia przysługujących im wierzytelności o zapłatę kwoty 20.400 zł z tytułu zapłaty na rzecz J. B. wynagrodzenia za meble i usługi stolarskie. Na poparcie swojego stanowiska pozwani złożyli te same pokwitowania wystawione przez J. B., co załączone do zarzutów od nakazu zapłaty w niniejszej sprawie. W tej sytuacji, skoro pozwanego i remitenta łączyło kilka stosunków prawnych, a z

treści dołączonych dowodów zapłaty nie wiadomo na poczet jakich należności wpłata była dokonywana, to nie sposób podzielić argumentację pozwanego dotyczącą spłaty zobowiązania wekslowego.

Bezasadny okazał się również podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 czerwca 2017r., I ACa 35/17, L., przedawnienie roszczenia wekslowego i ze stosunku podstawowego biegną niezależnie od siebie, przy czym podstawę oceny przesłanek przedawnienia drugiego z nich stanowią przepisy kodeksu cywilnego, zaś pierwszego przepisy kodeksu cywilnego zmodyfikowane przez przepisy prawa wekslowego, które wprowadzają odmienne reguły dotyczące długości i początku biegu terminu przedawnienia oraz dopuszczalnych zarzutów dłużnika wekslowego. Wskazana przez wierzyciela podstawa faktyczna i prawna dochodzonego roszczenia przesądza o tym, które przepisy mają zastosowanie. W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazano, że „kwestia przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego w odniesieniu do weksli in blanco, łączona jest z upoważnieniem do wypełnienia weksla. Dominujące jest stanowisko, że treścią tego upoważnienia objęte jest jedynie uzupełnienie weksla przed upływem terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu. Wypełnienie weksla po upływie tego terminu jest wypełnieniem niezgodnym z deklaracją wekslową i wystawca weksla może podnieść taki zarzut w ramach zarzutów przewidzianych w art. 10 Prawa wekslowego, wskazując, że z tego względu jego zobowiązanie wekslowe nie powstało. Utrwalony jest też pogląd, że przedawnienie praw z weksla in blanco nie rozpoczyna biegu do czasu jego wypełnienia i dla odpowiedzialności wekslowej wystawcy weksla niepełnego wobec remitenta decydujące jest jego wypełnienie przed upływem terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego, a nie przed wniesieniem pozwu”. Roszczenie wekslowe przeciwko wystawcy weksla in blanco przedawnia się bowiem z upływem trzech lat od dnia płatności weksla uzupełnionego zgodnie z upoważnieniem do jego wypełnienia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2015r., IV CSK 131/15, L.). Przedmiotowy weksel został opatrzony datą płatności 8 czerwca 2015r., natomiast pozew wniesiono w dniu 26 września 2016r., a więc niewątpliwie przed upływem trzyletniego terminu przedawnienia. Z kolei, zgodnie z zeznaniami świadka P. Z. pożyczki miały być udzielone w okresie 2013-2015. Zważywszy na termin przedawnienia roszczenia o zwrot pożyczki bez wątplenia weksel został wypełniony przed upływem terminu przedawnienia roszczenia ze stosunku podstawowego.

Mając zatem na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności, na mocy art. 496 k.p.c. Sąd utrzymał w mocy nakaz zapłaty Sądu Rejonowego w Gdyni 30 czerwca 2017r. wydany w sprawie o sygnaturze akt I Nc 1382/16 w zakresie należności głównej wraz z odsetkami ustawowymi i odsetkami za opóźnienie, natomiast uchylił nakaz w zakresie orzeczenia o kosztach procesu.

O kosztach Sąd natomiast orzekł na mocy art. 102 kpc i odstąpił od obciążania M. G. tymi kosztami. Nie ulega wątpliwości, że przepis art. 102 kpc urzeczywistnia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zważyć jednak należy, iż nieskonkretyzowanie w tym przepisie „wypadków szczególnie uzasadnionych” oznacza, że to sądowi rozstrzygającemu sprawę została pozostawiona ocena, czy całokształt okoliczności pozwala na uznanie, że zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, przemawiający za nieobciążaniem strony przegrywającej spór kosztami procesu w całości lub w części. Takie stanowisko znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie. W wyroku z dnia 2 października 2015r. I ACa 2058/14 LEX nr 1820933 Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził, że sposób skorzystania z przepisu art. 102 kpc jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Ustalenie, czy w danych okolicznościach zachodzą "wypadki szczególnie uzasadnione", ustawodawca pozostawia swobodnej ocenie sądu, która następuje niezależnie od przyznanego zwolnienia od kosztów sądowych. Zgodnie natomiast ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w postanowieniu z dnia 22 lutego 2011r. II PZ 1/11 trudna sytuacja życiowa, majątkowa, zdrowotna, osobista, która uniemożliwia pokrycie przez stronę kosztów procesu należnych przeciwnikowi, należy do okoliczności uzasadniających odstąpienie od zasady wyrażonej w art. 98 § 1 kpc. Dokonując tej oceny sąd orzekający winien kierować się własnym poczuciem sprawiedliwości, a podważenie oceny tego sądu wymaga wykazania że jest ona wadliwa. Nadto, należy zwrócić uwagę, że zastosowanie przepisu art. 102 kpc nie wymaga osobnego wniosku od strony przegrywającej. Powinno ono być ocenione w całokształcie okoliczności konkretnego przypadku, z uwzględnieniem zasad współzycia społecznego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego do kręgu tych okoliczności zalicza się między innymi ciężką sytuację strony przegrywającej (por. wyrok SN z dnia 17 listopada 1972r., I PR 423/72, OSNC 1973, Nr 7-8, poz. 138).

W ocenie Sądu w okolicznościach niniejszej sprawy istniały uzasadnione podstawy do skorzystania z dobrodziejstwa określonego w art. 102 kpc i odstąpienia od obciążania pozwanego M. G. kosztami procesu z uwagi na jego sytuację materialną. Podkreślić należy, iż w niniejszej sprawie pozwany był zwolniony od kosztów sądowych w części, co oznacza, że nie był w stanie uiścić opłaty sądowej od zarzutów bez uszczerbku dla utrzymania siebie i swojej rodziny. Jak wynika z oświadczenia pozwanego o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, pięcioosobowa rodzina pozwanego utrzymuje się jedynie z kwoty 3.000 zł stanowiącej dochód z najmu lokali mieszkalnych. Wynagrodzenie za pracę pozwanego, podobnie jak ww. nieruchomości, stanowiące jedyne wartościowe składniki majątku pozwanego, zostały zajęte w toku licznych prowadzonych przeciwko pozwanemu postępowań egzekucyjnych. W tym stanie rzeczy obciążenie pozwanego nawet częścią kosztów procesu może wpłynąć tylko i wyłącznie na pogorszenie i tak złej sytuacji materialnej pozwanego i jego rodziny oraz spowodować, że nie będą oni mieli wystarczających środków na pokrycie kosztów bieżącego utrzymania. Dlatego też sytuacja majątkowa i osobista pozwanego przemawia za odstąpieniem od obciążania jego kosztami procesu.